

A Fővárosi Ítéletábra a dr. Váci Árpád egyéni ügyvéd (fél címe 1.) által képviselt felperes neve Egyesület (felperes címe.) felperesnek - a Szabó Dudás Hargita Ügyvédi Iroda (fél címe 2., ügyintéző ügyvéd: dr. Dudás Gábor) által képviselt Miniszterelnöki Kabinetiroda (1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 1-3.) alperes ellen közérdekű adat kiadása miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. december 22. napján kelt 5.P.24.137/2016/13. számú ítélete ellen az alperes részéről 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése miatt hozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperesi egyesület 2016. augusztus 11-én fordult az alpereshez az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info tv.) 28. § (1) bekezdése alapján. Összesen nyolc pontban [a)-tól h)-ig] jelölte meg kérdéseit, illetve a kiadni kért anyagot, melyek az alperes és a Network 360 Reklámügynökség Kft.-vel, valamint az Affiliate Network Kft.-vel 2016-ban kötött szerződésekre, az azok nyomán keletkezett iratokra vonatkoztak.

Az alperes választ 2016. augusztus 25-én küldte meg, ebben tájékoztatta a felperest, hogy a kért adatigénylésének a megismerni kívánt dokumentumokba való betekintési jog biztosításával áll módjában eleget tenni. Egyben tájékoztatta, hogy a Miniszterelnöki Kabinetiroda szerződéseinek listája mely honlapon és mely linken található.

A felperes 2016. szeptember 9-én érkezett keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a kért adatok kiadására [az a) pont kivételével]. Hivatkozott arra, hogy az alperes válaszában nem indokolta meg, hogy miért nem a felperes által kért formában küldi meg az adatokat és nem utalt arra sem, hogy azok megküldése a kért módon számára aránytalan nehézséget okozna, továbbá arra, hogy a betekintés a Kúria gyakorlata szerint a kiadás megtagadásának minősül. Nem elvárható tőle, hogy az alperes székhelyére utazzon és hosszú időt töltsön az iratok olvasásával. A per során történt adatszolgáltatásra tekintettel, keresetét módosította oly módon, hogy csak a 2016. március 7. keretszerződésnek a 2016. március 7-től - az adatigény előterjesztésének időpontjára tekintettel - az augusztus 10-ig terjedő időszakra számított megrendeléseit, teljesítésigazolásait és számláit kérte a már megküldött júliusi hónap kivételével, továbbá az augusztus 1-i keretszerződést és „amennyiben ez megtörtént” az augusztus 10-ig felmerült megrendeléseket, teljesítésigazolásokat és számlákat.

Perköltséget igényelt, mert álláspontja szerint az alperes a perre okot adott, ugyanis a kért adatokat az általa megjelölt módon nem szolgáltatta.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és költség megállapítására irányult. Hivatkozott arra, hogy több ezer oldal digitalizálása aránytalan nehézséget okozna, ezért nem várható el, hogy a felperes által kért módon adja ki azokat. Amennyiben a felperes a betekintési lehetőséggel él, kiválaszthatja, hogy mely adatokat kéri, ezáltal azok mennyisége ésszerű mértékre leszűkül és elektronikus formában is teljesíthető a kiadás. A betekintés lehetősége által, valamint azzal, hogy válaszában a szerződésekre vonatkozó nyilvános adatforrást megjelölte, az Info tv. 30. § (2) bekezdése alapján a felperes adatigénylésének jogszerűen tett eleget, a perindítás szükségtelen volt. A keretszerződésekhez tartozó megrendelések, teljesítés igazolások és számlák vonatkozásában az Info tv. 30. § (7) bekezdésére hivatkozással a kereset elutasítását kérte, mert ezek az alperes gazdálkodásának átfogó, számlaszintű, illetve tételes ellenőrzésére irányulnak, ezért kívül esnek az Info tv. hatályán.

Az elsőfokú bíróság a felperes módosított keresetének helyt adott és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül elektronikus formában adja ki a ...hu e-mail címre az a Network 360 Reklámügynökség Kft.-vel, és az Affiliate Network Kft.-vel 2016. március 7-én kötött keretszerződés teljesítéséhez kapcsolódóan - július hónap kivételével - a 2016. augusztus 10-ig megjelölt időpontig létrejött megrendeléseket, teljesítésigazolásokat és számlákat, továbbá a 2016. augusztus 1-jén a Network 360 Reklámügynökség Kft.-vel és az Affiliate Network Kft.-vel kötött keretszerződés teljes szövegét az esetleges módosításokkal és minden mellékletével együtt, továbbá - amennyiben ezek ténylegesen létrejöttek - a 2016. augusztus 10-ig létrejövő megrendeléseket, teljesítésigazolásokat és számlákat, melyek e keretszerződéshez kapcsolódnak.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 80.000 forint perköltséget.

Rögzítette, hogy az alperes a betekintés jogának biztosításával az adatigénylést elfogadta, azt azonban nem megfelelően teljesítette, mert a kért adatokat nem a felperes által igényelt formában bocsátotta a rendelkezésére. Válaszában a jelentősebb munkaráfordításra, mint akadályra nem hivatkozott, a felperes ezért jogszerűen fordult bírósághoz, keresetét az időközbeni adatszolgáltatásra tekintettel leszállította.

Az elsőfokú bíróság az alperesi, perben tett védekezésre tekintettel elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az Info tv. 30. § (7) bekezdésére vonatkozó hivatkozás megalapozott-e. Eszerint a közfeladatot ellátó szerv gazdálkodásának átfogó, számlaszintű, illetve tételes ellenőrzésére irányuló adatmegismerésekre külön törvények rendelkezései irányadók. Erre való hivatkozással az adatkezelő az adatigénylést az igénylés tárgyát képező irat másolata helyett a jogviszony alanyainak, a jogviszony típusának, tárgyának, a szolgáltatás és ellenszolgáltatás mértékének és teljesítési időpontjának megjelölésével is teljesítheti. Megállapítása szerint a felperes által kért szerződések és az azokhoz kapcsolódó egyéb iratok, számlák teljesítése nem jelenti az alperes gazdálkodásának átfogó, számlaszintű, tételes ellenőrzését. Ez a két szerződés az alperes által kötött, vélhetően jóval nagyobb számú szerződések között értékelendő és az ezekhez kapcsolódó konkrét adatok koránt sem jelentik az alperes gazdálkodásának átfogó ellenőrzését. A számlaszintű ellenőrzés kizárása nem jelenti azt, hogy egy számlát sem lehet kiadni. Azt akkor lehetne alappal megtagadni, ha a kérés valóban a szervezet működésének mintegy „teljes átvilágítását” jelentené, de jelen esetben erről nincs szó.

Az alperes rendelkezésére álló technikai eszközökkel a kb. 734 oldal elektronikus másolatban

történő előállítás maximum 1-2 óra ráfordítással megoldható, így a felperesi módosított kereseti kérelem teljesíthető. Ez aránytalan tehernek, a szükséges munkaerőforrás aránytalan igénybe vételének nem minősül. Mivel erre az akadályra az alperes csak a per során hivatkozott, ezért az adatok kiadására költségtérítés nélkül köteles.

Kifejtette, hogy a 2016. október 15-én hatályba lépett, a közérdekű adatok költségtérítésére vonatkozó 301/2016. (IX. 30.) Korm. rendelet jelen perben nem alkalmazható, ezért az Info tv. 30. § (2) bekezdése alapján a felperes módosított keresete megalapozott volt. Az ügyvédi munkadíjat a csatolt megbízási szerződés alapján állapította meg.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést.

Fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte, oly módon, hogy a bíróság a keresetet utasítsa el, és kötelezze felperest a perköltség viselésére.

Másodlagosan azt kérte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság akként változtassa meg, hogy az alperest perköltség viselésére kötelező elsőfokú rendelkezést mellőzze, és állapítsa meg, hogy a felek a költségeiket maguk viselik.

Álláspontja szerint a fellebbezéssel támadott elsőfokú ítélet jogszabálysértő és érdemben is megalapozatlan.

Egyetértett az elsőfokú bíróság azon jogértelmezésével, mely szerint az alperes az adatigénylést nem utasította el. Így álláspontja szerint a felperes keresetének megítélése során abban a kérdésben kellett az elsőfokú bíróságnak állást foglalnia, hogy az a körülmény, mely szerint felperes nem kívánt élni az alperes által biztosított iratbetekintési lehetőséggel, az alperes terhére róható-e. Az Info tv. 31. § (1) bekezdése körében ennek kapcsán az volt vizsgálendő, hogy a perbeli esetben a jogszabályban biztosított teljesítési határidő eredménytelenül telt-e el. Erre álláspontja szerint nemleges válasz adható, mert az iratbetekintési lehetőség biztosításával a felperes hozzájuthatott a kért adatokhoz.

A felperesnek a Ptk. 1:3. § és 1:4. §-ai alapján a pert megelőzően kifejezetten jeleznie kellett volna alperesnek, hogy nem kíván élni a felajánlott iratbetekintési lehetőséggel, ezt azonban elmulasztotta. Emiatt magatartása felróható, nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

Mindezek alapján az Info tv. 31. § (1) bekezdése körében nem lehet az alperesi magatartást úgy azonosítani, hogy a teljesítési határidő eredménytelenül telt el, ezért a felperes a pert az Info tv. 31. § (1) bekezdésében foglaltak hiányában indította meg, ami miatt a kereset elutasításának van helye.

Érdemben arra hivatkozott, hogy a megtagadási jog alaposságának vizsgálata során nem a leszállított, hanem az eredetileg igényelt adatmennyiség tekintetében kell vizsgálni, hogy az jelentős terjedelmű-e, hiszen a perben az alperes pert megelőző magatartásának jogszerűsége vizsgálendő. A 2016. júliusi megrendelők és teljesítési iratok csatolásával pedig megfelelően igazolta ezen alperesi indok helyességét.

Az Info tv. 30. § (7) bekezdésének alkalmazhatósága körében hivatkozott arra, hogy mind a teljesítésigazolások, mind a megrendelések, mind pedig a számlák az alperes gazdálkodásának átfogó, számlaszintű, illetve tételes ellenőrzésére irányulnak, így kívül esnek az Info tv. hatályán. E körben az elsőfokú bíróság indokolatlanul szűkítően értelmezte az Info tv. 30. § (7) bekezdését, amikor úgy foglalt állást, hogy e törvényhely kizárólag a „teljes átvilágításra” irányuló adatigénylésekre alkalmazandó. E körben is az eredetileg és nem a leszállított keresetben igényelt adatok mennyiségéből kell kiindulni. Miután 2016-ban az adatigényléssel érintett szerződések alapján végezte a teljes kommunikációs tevékenységét, így lényegében az adatigény működésének ezen szegmenségnél teljes átvilágítására irányult.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte, a megbízási szerződés

szerint 70.000 forint másodfokú perköltségre tartott igényt figyelemmel az alperessel folytatott két egyeztetésre is. Hivatkozott arra, hogy az alperes a pert megelőzően pusztán az adatkérés létrehozásához teljesítette a kérést, egyéb adatokat csak a per során adott ki, a maradékra kötelezte az elsőfokú bíróságot.

Az alperesnek az Info tv. 30. § (7) bekezdésre való hivatkozása sem megalapozott, mert adatigénylése nem a felperes működésével kapcsolatos teljes dokumentációra vonatkozott.

A betekintéssel kapcsolatos álláspontját fenntartotta.

Előadta, hogy az adatok nagy mennyiségére az alperes korábban nem hivatkozott, noha erre az Info tv. 29. § (4) bekezdése alapján az igény kézhezvételétől számított 15 napon belül lett volna lehetősége.

A perköltség viselése tárgyában álláspontja az volt, hogy az alperes csak a per során, és részben tett csak eleget az adatigénynek, ezért a perre mindenképpen okot adott.

Utalt arra, hogy az alperes érvelése ellentmondásos, amikor arra hivatkozik, hogy az igényét megfelelően teljesítette a betekintés lehetőségének biztosításával, a perben pedig az adatkiadás megtagadásának jogszerűségére hivatkozik.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást teljes körűen feltárta, a per eldöntése szempontjából releváns jogszabályokat megfelelően ismertette, levont következtetéseivel, döntésével és annak indokaival is egyetért a másodfokú bíróság, azokat nem ismétli meg.

A fellebbezésben és az ellenkérelemben foglaltakra tekintettel az alábbiakra mutat rá.

A perben az nem volt vitás, hogy a felperes által igényelt adatok közérdekű adatok, azok az alperes kezelésében állnak, ezért a felperes az Info tv. 26. § (1) bekezdésben biztosított jogával élt az adatigényléskor. Ennek során azonban közte és az adatkezelő között a Ptk. által szabályozott polgári jogi jogviszony nem jött létre. Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerint mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. Ezen alapjog érvényesüléséhez és érvényesítéséhez szükséges szabályokat tartalmazza sarkalatos törvényként az Info tv. Az ezen jogszabály alapján előterjesztett igények ezért kívül esnek a Ptk. által szabályozott jogviszonyokon, még akkor is, ha a hatósági eljárás körén kívül eső bírósági igényérvényesítés szabályaira a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) szabályait is kell alkalmazni.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érvelésével a körben is, hogy a felperes jogosult volt igényét a bíróság előtt érvényesíteni. A keresetet megfelelő időben és módon terjesztette elő. Az Info tv. 30. § (2) bekezdése alapján az adatigénylésnek közérthető formában és - amennyiben ezt az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv aránytalan nehézség nélkül teljesíteni képes - az igénylő által kívánt formában, illetve módon kell eleget tenni.

Az Info tv. 29. § (1) bekezdés szerint a közérdekű adat megismerésére irányuló igénynek az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv az igény beérkezését követő legrövidebb idő alatt, legfeljebb azonban 15 napon belül tesz eleget. A (2) bekezdés szerint ha az adatigénylés jelentős terjedelmű, illetve nagyszámú adatra vonatkozik, vagy az adatigénylés teljesítése a közfeladatot ellátó szerv alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételével jár, az (1) bekezdésben meghatározott határidő egy alkalommal 15 nappal meghosszabbítható. Erről az igénylőt az igény beérkezését követő 15 napon belül tájékoztatni kell. A (3) bekezdés szerint az adatokat tartalmazó dokumentumról vagy dokumentumrészről, annak tárolási módjától függetlenül

az igénylő másolatot kaphat. Az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv az adatigénylés teljesítéséért - az azzal kapcsolatban felmerült költség mértékéig terjedően - költségtérítést állapíthat meg, amelynek összegéről az igénylőt az igény teljesítését megelőzően tájékoztatni kell.

A (3a) bekezdés szerint az igénylő a (3) bekezdés alapján kapott tájékoztatás kézhezvételét követő 30 napon belül nyilatkozik arról, hogy az igénylését fenntartja-e. A tájékoztatás megtételétől az igénylő nyilatkozatának az adatkezelőhöz való beérkezéséig terjedő időtartam az adatigénylés teljesítésére rendelkezésre álló határidőbe nem számít bele. Ha az igénylő az igényét fenntartja, a költségtérítést az adatkezelő által megállapított, legalább 15 napos határidőben köteles az adatkezelő részére megfizetni.

A (4) bekezdés szerint, ha az adatigénylés teljesítése a közfeladatot ellátó szerv alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételével jár, vagy az a dokumentum vagy dokumentumrész, amelyről az igénylő másolatot igényelt, jelentős terjedelmű, illetve a költségtérítés mértéke meghaladja a kormányrendeletben meghatározott összeget, az adatigénylést a költségtérítésnek az igénylő általi megfizetését követő 15 napon belül kell teljesíteni. Arról, hogy az adatigénylés teljesítése a közfeladatot ellátó szerv alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételével jár, illetve a másolatként igényelt dokumentum vagy dokumentumrész jelentős terjedelmű, továbbá a költségtérítés mértékéről, valamint az adatigénylés teljesítésének a másolatkészítést nem igénylő lehetőségeiről az igénylőt az igény beérkezését követő 15 napon belül tájékoztatni kell.

Mindebből az következik, hogy fő szabályként a közérdekű adatot az igénylő által kért módon kell megküldeni, amennyiben ez valamilyen nehézségbe ütközik, úgy az adatkezelő köteles erről az igénylőt tájékoztatni, vagy jogosult a teljesítési határidő meghosszabbítására.

Ezen rendelkezés alól csak a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 15/A. § jelent kivételt, amely a szerzői jogok védelme érdekében lehetővé teszi azt, hogy a szerzői jogi védelem alatt álló mű közérdekű adatként vagy közérdekből nyilvános adatként való megismerésére irányuló igényt a szerző személyhez fűződő jogainak védelme érdekében az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv az adatigénylő által kívánt forma és mód helyett - az adatigénylés teljesítésére rendelkezésre álló határidőben - a mű közérdekű adatot vagy közérdekből nyilvános adatot tartalmazó részei megtekintésének lehetővé tételével is teljesítse. Jelen esetben azonban nem erről volt szó.

A perbeli esetben az alperes egyik jogszabályi lehetőséggel sem élt, ezért magatartása tekinthető az adatkiadás iránti kérelem megtagadásának. Ebből viszont az is következik, hogy a felperes jogosult volt az Info tv. 31. § (1) bekezdése alapján bírósághoz fordulni. Az a tény, hogy a felperes a részbeni alperesi teljesítésre is figyelemmel megismerési igényét csökkentette nem jelenti azt, hogy az eredetileg megalapozatlan volt.

Nem volt alapos az alperes perbeli védekezése sem az igényelt adatok mennyiségére, az adatigény teljesítésének túlzottan megterhelő voltára sem. Ezen indokokat ugyanis az alperes a pert megelőzően nem hozta a felperes tudomására, így a felperes sem élhetett a 29. § (3a) és (4) bekezdésben rögzített jogaival. Ezen túlmenően a részbeni teljesítés alapján felmérhető - a teljes igényre vonatkozóan is - hogy a kért adatok mennyisége nem tekinthető olyannak, ami az alperes napi működését ellehetetlenítené. Az adatok kikeresése és a felperes által kért módon való megküldése nem teszi szükségessé az alperes rendelkezésére álló munkaerőforrás aránytalan igénybevételét, figyelemmel arra is, hogy négy államtitkár és ezek apparátusa áll a rendelkezésére.

Az alperesnek az Info tv. 30. § (7) bekezdésében foglalt megtagadási okra való hivatkozása valóban ellentétben áll azzal a védekezésével, hogy az adatkiadást a betekintés lehetőségével teljesítette, de

ezen túlmenően az nem is megalapozott. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) 2014. augusztusi ajánlásában rögzítette, hogy az átláthatóság és az elszámoltathatóság nem ugyanaz, az adatkérések elbírálása során az Info tv. 30. § rendelkezéseit egymásra tekintettel kell értelmezni. Az állampolgárok jogosultak a közfeladatot ellátó szervek költségvetésével, a költségvetését érintő juttatásokkal, kedvezményekkel, vagyonának kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével, támogatások felhasználásával kapcsolatos egyes adatok megismerésére. Amennyiben ennek során valamilyen teljesítéssel kapcsolatos számlákra vonatkozik az igény „[a] Hatóság álláspontja szerint a közfeladatot ellátó szerv eleget tesz az Info tv.-ből következő, az információszabadság tekintetében fennálló kötelezettségeinek abban az esetben, amennyiben hozzáférhetővé teszi, illetve adatigénylésre válaszában közli az adott számla kibocsátóját és vevőjét, a kibocsátás és a teljesítés idejét, a kifizetett összeget, és azon feladat megnevezését, amelyhez kapcsolódóan sor került a számla kibocsátására. Az igényelt számla másolatának kiadása nélkül sem sérül az információszabadsághoz való jog, az átláthatóság.” Ebből az is következik, hogy az Info tv. 30. § (7) bekezdése arra vonatkozik, hogy a számla ellenőrzése az arra feljogosított szervek kompetenciájába tartozik. Vagyis ez a rendelkezés nem a számlákból nyerhető adatok tekintetében biztosít megtagadási okot a 30. § (7) bekezdése alapján, hanem a tétel, a számla kibocsátás szabályszerűségére vonatkozó ellenőrzésre irányuló igények esetében.

Ezen túlmenően az alperes azzal a magatartásával, hogy csupán a perben hivatkozott ezen elutasítási indokra lehetetlenné tette azt is, hogy a felperes az Info tv. 52. § szerinti eljárás lefolytatását kérje a NAIH-tól, mely az ezen okra történő hivatkozás esetén az Info tv.-ben biztosított jogkövetkezmény.

Helyesen foglalt állást ugyanakkor úgy az elsőfokú bíróság, hogy a felperes igénye nem lépte túl a közérdekű adatigénylés Info tv. 30. § (7) bekezdésében írt korlátját. Az alperes alaptevékenysége nem kizárólag kommunikációs tevékenységből áll, így az a tény, hogy ezen tevékenységét érintő valamennyi szerződésre vonatkoztatható volt a felperesi igény nem tekinthető a közfeladatai ellátásával összefüggő átfogó ellenőrzésének. Arra vonatkozóan sem szolgáltatott adatot az alperes, hogy ez a kommunikációs tevékenység arányában hogyan viszonyul egyéb tevékenységeihez.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helyes indokainál fogva helybenhagyta.

Nem volt alapos az alperes fellebbezése a perköltség vonatkozásában sem. A csatolt megbízási szerződés alapján igényelhetette a felperes az ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért köteles a felperes részére a Pp. 239. §-nak utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján, az ügyvédi munkadíjból álló perköltséget megfizetni, melynek mértékét a bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg, figyelemmel arra is, hogy a hivatkozott konzultációkat a felperes nem igazolta.

Az eljárás az 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés o) pontja alapján illetékmentes.

Budapest, 2017. május 3.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Istenes Attila s.k.
bíró